

**VAST COMITÉ VAN TOEZICHT OP DE INLICHTINGEN EN
VEILIGHEIDSDIENSTEN**

Notitienummer 2020.282

Toezichtonderzoek naar de wijze waarop de inlichtingendiensten informatie verzamelen over politieke mandatarissen, de wijze waarop ze met deze informatie omgaan en analyseren en de wijze waarop ze hierover aan de bevoegde overheden rapporteren

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

Inhoudstafel

I.	INLEIDING	3
I.1.	Aanleiding tot het onderzoek.....	3
I.2.	Bevoegdheid van het Vast Comité I	3
I.3.	Onderzoekverloop en methodologie	3
I.4.	Onderzoeksvragen.....	4
II.	VASTSTELLINGEN BIJ DE ONDERZOEKSVRAGEN	5
II.1.	Hoe werden de aanbevelingen die het Vast Comité I in een voorgaand onderzoek deed uitgevoerd?	5
II.1.3.	Het Vast Comité I beval aan om verdere uitwerking te geven aan artikel 19 W.I&V.	7
II.2.	Wat is sindsdien de toestand binnen de diensten (collecte, analyse, verspreiding van inlichtingen)?	7
II.2.1.	Algemeen.....	7
II.2.2.	Collecte en analyse.....	8
II.2.3.	Verspreiding	10
II.3.	Respecteren de diensten de grondrechten van de specifieke categorie van burgers die politieke mandatarissen zijn?.....	10
II.3.1.	Is de informatie wettig en proportioneel?	11
II.3.2.	Indien er inderdaad een dreiging is waarbij mandatarissen hetzij dader hetzij slachtoffer zijn, worden dan de nodige maatregelen genomen om deze dreiging af te weren en hoe?	11
III.	AANBEVELINGEN	12

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

I. INLEIDING

I.1. AANLEIDING TOT HET ONDERZOEK

In (parlementaire) debatten werd regelmatig de vraag gesteld of en in welke mate de Belgische inlichtingendiensten politieke mandatarissen (mogen) opvolgen en welke regels ze daarbij in acht moeten nemen.¹

Reeds in 1997², 1998³, 2006⁴ en 2013⁵ voerde het Vast Comité I onderzoeken uit over dit onderwerp of nauwverwante materies. Hierbij werden alle aspecten van de inlichtingencyclus overlopen, gaande van *'de sturing van de inlichtingenactiviteiten'* over *'de collecte'* en *'de organisatie van de informatie'* tot aan *'de analyse'* en *'de verspreiding van de inlichtingen'*.⁶

Het huidige onderzoek is niet het gevolg van enigerlei incident maar kadert in het voornemen van het Vast Comité I om periodiek een toezichtonderzoek uit te voeren hoe de inlichtingendiensten omgaan met informatie waarin de identiteiten van politieke mandatarissen voorkomen.

Het onderzoeksveld hierbij was hoe vaak tijdens de referteperiode van 1 september 2019⁷ tot en met 31 augustus 2020 over een mandataris informatie werd verzameld, verwerkt en gerapporteerd, en of de informatieverzameling al dan niet wettig en niet 'disproportioneel' was.

I.2. BEVOEGDHEID VAN HET VAST COMITÉ I

Artikel 33 Wet Toezicht⁸ stelt dat het Vast Comité I onderzoeken instelt naar de activiteiten en de werkwijze van de inlichtingendiensten.

De finaliteit ter zake van het voorliggende toezichtonderzoek is deze zoals omschreven in artikel 1 van de voornoemde wet, nl. toe te zien op de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen waarborgen, ongeacht hun status.

I.3. ONDERZOEKVERLOOP EN METHODOLOGIE

De onderzoeksbeslissing die de basis vormde voor dit onderzoek werd door het Vast Comité I goedgekeurd op 30 september 2020 en op 8 oktober 2020 ter kennis gebracht aan de Voorzitster van de Kamer, de minister van Justitie en de minister van Defensie.

---

¹ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2019*, 69-70 (IV.3. Toezicht op de opvolging van politieke mandatarissen).

² VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 1998*, 67 e.v.

³ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 1999*, 12 e.v.

⁴ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2008*, 23 e.v.

⁵ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2013*, 3 (I.I.3. Een nieuwe dienstnota van de VSSE over de opvolging van parlementsleden)

⁶ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2013*, 37-46 (II.4. De opvolging van politieke mandatarissen door de inlichtingendiensten).

⁷ Start van de huidige federale legislatuur - parlementaire zittingsperiode 55 (2019- 2024).

⁸ Wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, B.S. 26 juli 1991.

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

Voorafgaand aan dit onderzoek legde het Vast Comité I aan de Begeleidingscommissie van de Kamer een nota voor waarin de te volgen methodiek werd beschreven.⁹ De Begeleidingscommissie heeft de voorgestelde aanpak goedgekeurd in juni 2020. Hierbij engageerde het Vast Comité I zich om tweemaal per legislatuur een analoog onderzoek uit te voeren; respectievelijk na het eerste jaar en na het 4de of laatste jaar van de legislatuur.

Het Vast Comité I stelde een lijst op van de (543) personen die tussen 1 september 2019 en 31 augustus 2020 (referentieperiode) een uitvoerend politiek mandaat bekleedden op Europees, federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau.

In concreto betreft het:

- de ministers van de Vlaamse regering, de *Fédération Wallonie-Bruxelles*, de Waalse gewestregering, de Duitstalige gemeenschapsregering, de Brusselse regering, de federale regering en de Belgische commissarissen in de Europese commissie;
- de leden van de gemeenschaps- en gewestparlementen (*Fédération Wallonie-Bruxelles*, Waals gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaams parlement en Duitstalige gemeenschap), het federaal parlement (Kamer en Senaat) en van de Belgische leden in het Europees Parlement;
- met uitzondering van voorzitters van politieke partijen die geen lid zijn van een parlement en geen uitvoerend mandaat bekleeden van eerdergenoemde niveaus, leden van de Koninklijke familie, ministers van Staat, lokale mandatarissen (burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden, leden van intercommunales) voor zover ze geen regionaal/gemeenschaps-/federaal/Europees mandaat bekleeden, gouverneurs en ex-mandatarissen zonder actueel mandaat.

4

Deze lijst werd respectievelijk op 27 en 30 oktober 2020 overgemaakt aan de VSSE en de ADIV.

De VSSE bezorgde het Vast Comité I op 15 december 2020 en 8 maart 2021¹⁰ de lijsten van relevante documenten opgesteld door haar buitendiensten en de analysedienst.¹¹

De ADIV meldde het Vast Comité I op 10 november 2020 dat de dienst tijdens de referentieperiode geen Belgische politieke mandatarissen heeft gevolgd of onderzocht.¹²

1.4. Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen waren de volgende:

- Hoe werden de aanbevelingen die het Vast Comité I in een voorgaand onderzoek deed uitvoerd?¹³
- Wat is sindsdien de toestand binnen de diensten (collecte, analyse, verspreiding van inlichtingen)?

---

⁹ VAST COMITE I, Methodologie 'De problematiek van de opvolging van de politieke mandatarissen door de inlichtingendiensten en de rol van het Vast Comité I'.

¹⁰ Met correcties op de lijst dd. 15 december 2020.

¹¹ De VSSE heeft geen commentaar gegeven op het verslag dat werd voorgelegd.

¹² Bij brief d.d. 7 september 2021, liet de ADIV weten dat de afwerking van de SOP's aan de gang is.

¹³ VAST COMITE I, *Activiteitsverslag 2013*, 37-46 (II.4. De opvolging van politieke mandatarissen door de inlichtingendiensten).

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

- Respecteren de diensten de grondrechten van de specifieke categorie van burgers die politieke mandatarissen zijn:
  - o Is de informatieverzameling wettig en proportioneel?
  - o Indien er inderdaad een dreiging is waarbij de mandatarissen hetzij dader hetzij slachtoffer zijn, worden dan de nodige maatregelen genomen om deze dreiging af te weren en hoe?

II. VASTSTELLINGEN BIJ DE ONDERZOEKSVRAGEN

II.1. HOE WERDEN DE AANBEVELINGEN DIE HET VAST COMITÉ I IN EEN VOORGAAND ONDERZOEK DEED UITGEVOERD?

II.1.1. Het Vast Comité I beval de uitwerking aan van klare en eenduidige richtlijnen met betrekking tot de inwinning, de verwerking, de raadpleging (met inbegrip van de eventuele interne afscherming), de opslag en de archivering van gegevens van bepaalde categorieën van personen die bijzondere verantwoordelijkheden dragen of droegen¹⁴

In een vertrouwelijk (Wet 11.12.1998) ge(de)classificeerde¹⁵ dienstnota DNS 20-28 van 11 juni 2020, legde de VSSE nieuwe interne richtlijnen vast inzake de geactualiseerde procedures en 'de meldingsplicht van de VSSE aan de minister van Justitie zodra bepaalde politieke mandatarissen opduiken in documenten van de VSSE'. De dienstnota verving drie eerdere dienstnota's over hetzelfde onderwerp.¹⁶

Op 4 december 2020 verstuurde de VSSE een nota aan de politieke partijen die vertegenwoordigd zijn in het Federale Parlement met toelichting over de gehanteerde procedure wanneer politieke mandatarissen genoemd worden in het kader van onderzoeken van de VSSE.¹⁷

Het Vast Comité I mocht van de ADIV geen informatie ontvangen dat het in een specifieke procedure (SOP) voorzag om met deze informatie om te gaan, noch werd een procedure bepaald om het Vast Comité I op de hoogte te brengen. Nochtans had het Vast Comité I dit reeds in 2013 aanbevolen.^{18 19}

---

¹⁴ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2018*, 110 e.v. (VIII.1.2. Richtlijnen over het behandelen van gegevens van bepaalde categorieën van personen.

¹⁵ Per brief van 26 februari 2020 aan de Voorzitter van het Vast Comité I verklaarde de VSSE zich akkoord met de declassificatie van de in de tekst opgenomen elementen uit de interne dienstnota.

¹⁶ De dienstnota van 4 juli 2013 met als onderwerp 'Wijzigingen voor het opstellen van documenten die in VESTA opgeslagen zijn', de dienstnota van 25 juli 2013 met als onderwerp 'Dienstnota omtrent het linken van parlementsleden en politieke mandatarissen in documenten van de VSSE' en de dienstnota van 13 december 2017 met als onderwerp 'de meldingsplicht van de VSSE aan de minister van Justitie zodra bepaalde politieke mandatarissen opduiken in documenten van de VSSE'.

¹⁷ Procedure politieke mandatarissen inzake: 'Vermelding van een politiek mandataris in de databank van de VSSE', 'Indien de politiek mandataris het slachtoffer is van een dreiging', 'De veronderstelde of bewezen betrokkenheid van een politiek mandataris bij de totstandkoming van een dreiging' (Ref VSSE: NA/2020/1635/CI3a).

¹⁸ VAST COMITE I, *Activiteitenverslag 2013*, 112 ('IX.1.2. Een richtlijn over inlichtingenwerk t.a.v. personen met bijzondere verantwoordelijkheden en politieke partijen' en 'IX.1.3. Eénduidige richtlijnen omtrent het melden van de opvolging van politici').

¹⁹ Op 30 november 2017 meldde de ADIV het Vast Comité I dat sinds de aanbevelingen van 2013 de Organieke Wet van 1998 enkele malen geamendeerd of gewijzigd werd, stellende dat geen politieke of wetgevende autoriteit te kennen gegeven had dat er dergelijke regels dienden te worden opgesteld met betrekking tot het opvolgen van politieke verantwoordelijken. De opvolging van politieke verantwoordelijken door de ADIV had volgens deze laatste nog geen schade toegebracht aan de vrijheid van vereniging of meningsuiting en indien dit wel het geval zou zijn, zou dit gebaseerd zijn op de Organieke Wet die in overeenstemming is met de

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

Het Vast Comité I herhaalt met klem zijn eerdere aanbeveling uit 2013 dat de ADIV eenduidige richtlijnen moet opstellen met betrekking tot de inwinning, de verwerking, de raadpleging, de opslag en de archivering van gegevens van politieke mandatarissen.

II.1.2. Het Vast Comité I beval aan dat de inlichtingendiensten in hun rapportage de nodige aandacht moet besteden aan de positie van een in een verslag vermeld persoon ten aanzien van de dreiging (slachtoffer, actor, passant, ...).

Politieke mandatarissen kunnen te allen tijde (in de uitvoering van hun mandaat/in de marge van een dreiging) voorkomen in de informatie die de inlichtingendiensten verzamelen. Ze kunnen genoemd worden door menselijke bronnen, opduiken in berichten van partnerdiensten, voorkomen in lijsten die ontstaan door toepassing van technische middelen (bv. telefonielijsten). In dergelijke gevallen loopt de politicus eerder toevallig door het beeld van de inlichtingendiensten.

De VSSE-dienstnota DNS 20-28 bevat de bepaling dat politieke mandatarissen die voorkomen in documenten van de VSSE enkel 'gelinkt' mogen worden indien ze rechtstreeks in verband te brengen zijn met een dreiging als slachtoffer of als dader zoals bedoeld in de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (W.I&V).

Uit nazicht van de bedoelde documenten blijkt dat de hoedanigheid van de vermelde politieke mandatarissen onvoldoende duidelijk staat aangegeven (slachtoffer, actor, passant, ...).

Het Vast Comité I beveelt aan dat de inlichtingendiensten in hun rapportage de nodige aandacht moeten besteden aan de positie van een in een verslag vermeld persoon ten aanzien van de dreiging (slachtoffer, actor, passant, ...).

Het Vast Comité I herhaalt zijn eerdere aanbeveling uit 2013 dat de ADIV in zijn rapportage de nodige aandacht moet besteden aan de positie van een in een verslag vermeld persoon en eenduidige

Een externe partner meldde dat een buitenlandse inlichtingendienst gebruik wil maken van het netwerk van X, politiek mandataris.

Met kennisgeving (NA) aan de Premier, de minister van Justitie en het Vast Comité I nemen de inlichtingendiensten hierover contact op met betrokkene om haar hierover te informeren.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en met de uitspraken van het Europees Hof voor de Mensenrechten, in die zin dat voorzien wordt dat in bepaalde speciale, welomschreven situaties kan worden ingegaan tegen één of ander fundamenteel recht. Ondanks deze vaststelling was de ADIV van mening dat alle initiatieven die de democratische controle op de inlichtingendiensten konden versterken dienden te worden aangemoedigd en dat ook de ADIV zelf in deze versterking een cruciale rol kon spelen. Vanuit deze optiek nam de ADIV het initiatief om contact op te nemen met de VSSE om zich te beraden over de genoemde aanbeveling(en). Aanvullend meldde de ADIV het Vast Comité I op 6 december 2017 dat het het voornemen had om in de loop van 2018 gelijkaardige procedures als die van de VSSE uit te werken om de democratische controleorganen te informeren, met dien verstande dat het uitwerken van dergelijke procedures ook gekoppeld moest worden aan het uitwerken van interne procedures betreffende het opslaan en archiveren van informatie over de betreffende politieke mandatarissen en organisaties. Het uitwerken van deze procedures diende deel uit te maken van een ruimer project dat voorziet in het opstellen van een aantal interne richtlijnen voor het functioneren van (kader)personeel van de ADIV. De audit van het Vast Comité I naar het functioneren van de Directie CI en van de ADIV, in februari en maart 2018, en de publicatie van de resultaten van deze audit op 15 mei 2018, doorkruisten de plannen van de ADIV om de genoemde procedures uit te werken. De ADIV oordeelde evenwel dat het verstandig zou zijn de conclusies af te wachten van de Business Process Re-engineering (BPR), het interne hervormingsproces van de ADIV dat er kwam als gevolg van de audit van het Vast Comité I. Op 6 januari 2020 ging de ADIV van start met zijn nieuwe structuur.

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

richtlijnen opstelt met betrekking tot de inwinning, de verwerking, de raadpleging, de opslag en de archivering van gegevens van politieke mandatarissen.

II.1.3. Het Vast Comité I beval aan om verdere uitwerking te geven aan artikel 19 W.I&V.²⁰

De genoemde VSSE-dienstnota DNS 20-28 bepaalt dat een overzicht van alle documenten waarin politieke mandatarissen opduiken om de drie maanden aan het Vast Comité I wordt overgemaakt. Het overzicht bevat referenties van documenten die ruwe informatie bevatten en analysedocumenten. Het overzicht geeft ook aan welke nota's (zie verder) aan de minister van Justitie en de Premier werden overgemaakt. De minister van Justitie en de Premier worden niet geïnformeerd over het louter accidenteel opduiken van politieke mandatarissen in documenten van de VSSE.

Y diende een klacht in bij de Federale Politie aangaande corruptie van een politiek mandataris, in de NA schetst de inlichtingendienst een profiel van Y, met kennisgeving aan het Parket van de procureur des Konings.

Het Vast Comité I beveelt de ADIV aan om haar driemaandelijks een overzicht te bezorgen van alle documenten waarin politieke mandatarissen worden vermeld; desgevallend met een 'blanco hit' zo geen dergelijke vermeldingen werden gemaakt.

II.2. WAT IS SINDSDIEN DE TOESTAND BINNEN DE DIENSTEN (COLLECTE, ANALYSE, VERSPREIDING VAN INLICHTINGEN)?

II.2.1. Algemeen

Onderzoek leerde dat tijdens de referentieperiode van de 543 politieke mandatarissen:

- 267 of 49,17% niet opgenomen waren in de VSSE-databank;
- 124 of 22,84% opgenomen waren in de VSSE-databank, maar geen linken met de desbetreffende politieke mandataris werden gelegd;
- 152 of 28% opgenomen werden in de VSSE-databank met vermelding in door de VSSE opgestelde (828) documenten.²¹

---

²⁰ "Art. 19 W.I&V : "De inlichtingen- en veiligheidsdiensten delen de inlichtingen bedoeld in artikel 13, tweede lid, slechts mee aan de betrokken ministers en de betrokken gerechtelijke en administratieve overheden, aan de politiediensten en aan alle bevoegde instanties en personen overeenkomstig de doelstellingen van hun opdrachten alsook aan de instanties en personen die het voorwerp zijn van een dreiging bedoeld in de artikelen 7 en 11.

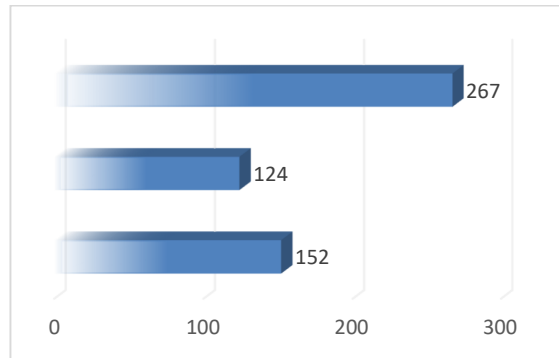
Met eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de personen en voor zover de voorlichting va het publiek of het algemeen belang dit vereist, mogen de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en de chef van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, o de persoon die elk van hen aanwijst, inlichtingen aan de pers mededelen."

²¹ Deze documenten kunnen zijn:

- OR: een rapport opgesteld door de operationele secties in het kader van een onderzoek;
- QP: administratief onderzoeksrapport betreffende één persoon specifiek;
- QB: administratief onderzoeksrapport betreffende één bedrijf / instelling / entiteit ;
- AP: intern onderzoeksverzoek;
- NA: nota aan de Belgische autoriteiten;
- NE: nota aan één of meerdere buitenlandse partners;
- FS: synthesesfiche waarbij een interne analyse gemaakt wordt van een dossier;
- NS: synthesenota waarbij een afgewerkte analyse intern werd rondgestuurd;
- RV: notulen van een vergadering;
- IC: document afkomstig van een externe partner (nationaal en internationaal);

**BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)**

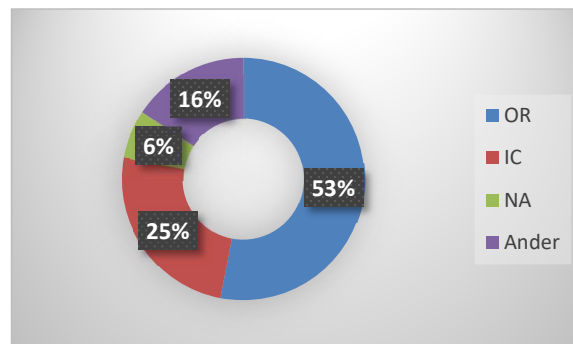
Figuur 1: Vermeldingen van politieke mandatarissen in de VSSE-databank

Tijdens de referentieperiode werden bij de VSSE opgesteld:

- 439 onderzoeksrapporten (OR) (53%);
- 206 documenten afkomstig van een externe (inter)nationale partner (IC) (25%);
- 53 nota's aan de Belgische autoriteiten (NA) (6%);
- 130 andere, voornamelijk synthesefiches waarbij een interne analyse gemaakt wordt van een dossier (FS) en notulen van een vergadering (RV) (16%).

Figuur 2: Aantal opgestelde documenten voor de referentieperiode (828)

II.2.2. Collecte en analyse

- NV: aanvraag veiligheidsmachtiging.
(Brief VSSE aan het Vast Comité I, dd. 15 december 2020 (Ref VSSE: NA/2020/1692).

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

Deze 'collectedocumenten' kunnen de vorm aannemen van bv. een document afkomstig van een externe partner (IC) waarin een beschrijving (ruwe informatie) komt van bepaalde feiten die werden vastgesteld (bv. een ontmoeting van persoon X met Y), of een 'onderzoeksrapport' (OR) opgesteld door de VSSE waarin een beschrijving en/of beoordeling voorkomt van een situatie of fenomeen op basis van meerdere ruwe informaties (bv. indicaties van pogingen tot inmenging van persoon X voor land A).

Z, politiek mandataris, deelde mondkmaskers uit samen met een persoon van buitenlandse origine die reeds geruime tijd in de kijker loopt van een inlichtingendienst. Deze laatste bracht dit ter kennis (NA) van de Premier, de minister van Justitie en het Vast Comité I.

Zodra er op basis van beschikbare informatie een 'vermoeden' van betrokkenheid bestaat bij de totstandkoming van een dreiging wordt de minister van Justitie en de Premier, met kennisgeving aan het Vast Comité I hierover geïnformeerd (meldingsnota's). Dit, evenwel steunend op bevestigde of zeer waarschijnlijk geachte informatie die werd geanalyseerd en geverifieerd.

V, federaal ambtenaar, is actief binnen een extreemrechtse groepering die een manifestatie op touw zet. De inlichtingendiensten brengen dit ter kennis (NA) van de minister van Justitie, het DG EPI, het Federaal Parket, het OCAD, de Federale Politie, ADCC en de ADIV. W, politiek mandataris, wordt in de marge van deze NA vermeld omdat hij opgeroepen had om deze manifestatie niet te organiseren.

Daarnaast deelt de VSSE ook andere informatie mee die in mindere mate betrekking heeft op een concrete dreiging, onder de vorm van bv. overzichtlijsten van in documenten vermelde politieke mandatarissen (per kwartaal), achtergrondinformatie bij een evenement, ...

9

Deze informatie die wordt gedeeld via NA's vermelden (minstens) de beschrijving van de wijze waarop de politiek mandataris bijdraagt tot de totstandkoming van de dreiging, een inschatting van de mogelijke gevolgen die deze betrokkenheid kan doen ontstaan of heeft doen ontstaan (voor zover daar op dat moment zicht op is) en hoe het dossier verder zal worden opgevolgd door de VSSE. In het kader van het voorliggend onderzoek zijn de NA's dan ook het meest relevant.

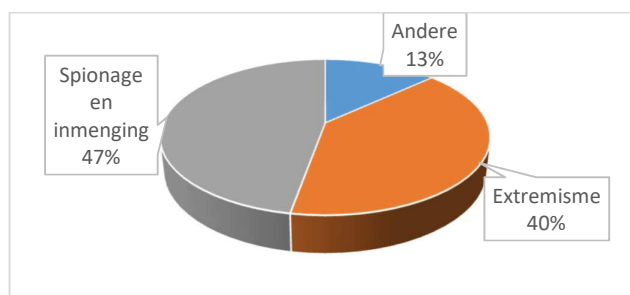
Tijdens de referentieperiode maakten 17 op 543 politieke mandatarissen (3,13%) het voorwerp uit van 53 NA's (21 i.v.m. extremisme, 25 spionage en inmenging, 7 andere²²).

Figuur 3: Aantal NA's (53) opgesplitst naar voorwerp.

---

²² Bv. criminele organisaties, corruptie, ...

BEPERKTE VERSPREIDING (K.B. 24.03.2000)

II.2.3. Verspreiding

Zoals bepaald in dienstnota DNS 20-28 van 11 juni 2020 bezorgt de VSSE het Vast Comité I driemaandelijks een overzicht van alle documenten waarin politieke mandatarissen voorkomen. Het overzicht bevat referenties van alle analysedocumenten, maar ook van alle documenten die ruwe informatie bevatten (collectedocumenten). Het overzicht geeft ook aan welke nota's aan de minister van Justitie en aan de Premier werden overgemaakt.

Nazicht van de voormelde 53 nota's aan de Belgische autoriteiten (NA) leerde dat deze tevens de volgende gerelateerde 'need to know' personen/instellingen als bestemming hadden²³:

- Vast Comité I: 28
- OCAD: 13
- Federale Politie: 13
- ADIV: 12
- Minister van Justitie: 9
- Federaal Parket: 9
- Algemene Directie Crisiscentrum (ADCC): 6
- Procureur des Konings: 5
- Premier: 5
- Andere (bv. DG EPI²⁴, CFI²⁵, FOD BiZa, lokale politie, ...): 24

B, politiek mandataris, verspreidt via de sociale media de boodschap dat het tekort aan mondmaskers (COVID 19) het gevolg is van de vluchtelingencrisis. De inlichtingendiensten brengen dit middels een NA ter kennis van de minister van Justitie, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Buitenlandse Zaken, de ADIV, de ministers-presidenten van Vlaanderen, Brussel, Wallonië, de Duitse en Franse Gemeenschap, de FOD Buitenlandse Zaken, het Federaal Parket, het OCAD en ADCC.

10

II.3. RESPECTEREN DE DIENSTEN DE GRONDRECHTEN VAN DE SPECIFIEKE CATEGORIE VAN BURGERS DIE POLITIEKE MANDATARISSEN ZIJN?

Het Vast Comité I vond geen aanwijzingen dat de VSSE politieke mandatarissen viseerde om redenen buiten de wettelijk opgesomde belangen en bedreigingen om, noch dat zij in de operationele werking anders worden behandeld dan andere beroepsgroepen.

Uit het onderzoek van de NA's blijkt niet dat bij de informatievergaring, -analyse en -verspreiding de grondrechten van de politieke mandatarissen niet werden gerespecteerd.

---

²³ Een aantal NA's hadden meerdere bestemmingen.

²⁴ Direction générale Etablissements pénitentiaires / Directie-generaal Penitentiaire Instellingen

²⁵ Cellule de traitement des informations financières /Cel voor Financiële Informatieverwerking

**BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)**

II.3.1. Is de informatie wettig en proportioneel?

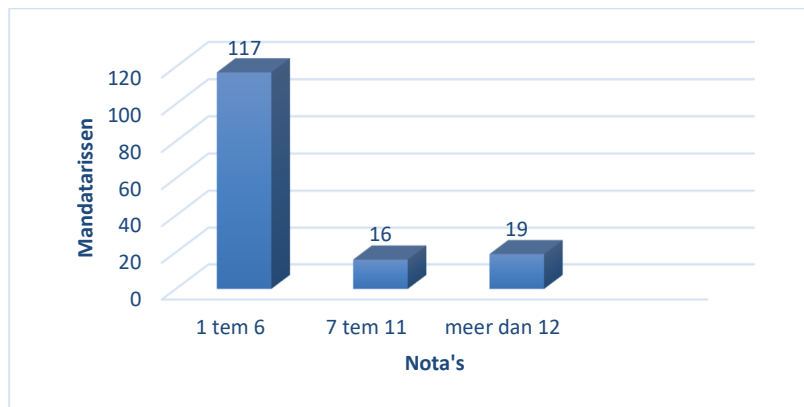
De wettigheid van de informatievergaring vindt zijn grond in de opdracht(en) van de inlichtingendiensten zoals bepaald in artikel 7 W.I&V.

Zoals hiervoor gesteld²⁶ kregen van de 543 politieke mandatarissen 152 (28%) een vermelding in door de VSSE opgestelde documenten rapporten, nota's, synthesefiches, notulen, ...).

Zijnde:

- 117 in 1 tot 6 documenten (21,55% op een totaal van 543);
  - 16 in 7 tot 11 documenten (2,95% / 543);
  - 19 in meer dan 12 documenten (3,50% / 543);
- ⇒ met 1 mandataris die in 103 documenten voorkwam (waarvan 12 NA's).

Figuur 4: Aantal vermeldingen (152) van politieke mandatarissen in door de VSSE opgestelde documenten.

Let wel, een dergelijke vermelding behelst niet noodzakelijk een betrokkenheid bij een potentiële dreiging, maar kan evenzeer stoelen op een loutere verwijzing naar de bedoelde politieke mandataris (bv. buitenlandse pers, aanwezigheid bij de ontvangst van een buitenlandse delegatie e.a.)

Steunend op de criteria opgenomen in de door de Begeleidingscommissie goedgekeurde methodologie blijkt uit voorliggend onderzoek niet dat politieke mandatarissen op disproportionele wijze voorkomen in de documenten van de VSSE.

II.3.2. Indien er inderdaad een dreiging is waarbij mandatarissen hetzij dader hetzij slachtoffer zijn, worden dan de nodige maatregelen genomen om deze dreiging af te weren en hoe?

Zoals aangeduid, worden de minister van Justitie en de Premier geïnformeerd, met kennisgeving aan het Vast Comité I, zo er een vermoeden bestaat dat een politieke mandataris zou betrokken zijn of zou kunnen bijdragen aan de totstandkoming van een dreiging. Tijdens de referentieperiode werden vijf dergelijke meldingsfiches opgesteld voor evenveel mandatarissen.

²⁶ II.2.1. Algemeen.

BEPERKTE VERSPREIDING
(K.B. 24.03.2000)

Gelet op de bepalingen van artikel 33 Wet Toezicht²⁷, stellende dat het Vast Comité I toezicht houdt op de activiteiten en de werkwijze van de inlichtingendiensten, komt het het Vast Comité I niet toe om na te gaan welke maatregelen de genoemde autoriteiten namen om de vermeende dreiging af te weren.

III. AANBEVELINGEN

1. Het Vast Comité I herhaalt met klem zijn eerdere aanbeveling uit 2013 dat de ADIV eenduidige richtlijnen moet opstellen met betrekking tot de inwinning, de verwerking, de raadpleging, de opslag en de archivering van gegevens van politieke mandatarissen.
2. Het Vast Comité I beveelt aan dat de inlichtingendiensten in hun rapportage de nodige aandacht moeten besteden aan de positie van een in een verslag vermeld persoon ten aanzien van de dreiging (slachtoffer, actor, passant, ...)
3. Het Vast Comité I herhaalt zijn eerdere aanbeveling uit 2013 dat de ADIV in zijn rapportage de nodige aandacht moet besteden aan de positie van een in een verslag vermeld persoon eenduidige richtlijnen opstelt met betrekking tot de inwinning, de verwerking, de raadpleging, de opslag en de archivering van gegevens van politieke mandatarissen.
4. Het Vast Comité I beveelt de ADIV aan om haar driemaandelijks een overzicht te bezorgen van alle documenten waarin politieke mandatarissen worden vermeld; desgevallend met een '*blanco hit*' zo geen dergelijke vermeldingen werden gemaakt.

---

²⁷ Wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, B.S. 26 juli 1991.